

LIETUVOS RESPUBLIKOS VYRIAUSYBĖ

NUTARIMAS

**DĖL LIETUVOS RESPUBLIKOS PROFESINIO MOKYMO ĮSTATYMO NR. VIII-450
PAPILDYMO 13¹ STRAIPSNIU ĮSTATYMO PROJEKTO NR. XIVP-2651(2)**

2025 m. d. Nr.
Vilnius

Vadovaudamasi Lietuvos Respublikos Seimo statuto 138 straipsniu ir atsižvelgdama į Lietuvos Respublikos Seimo 2024 m. rugsėjo 24 d. vakarinio posėdžio protokolą Nr. SPP-415, Lietuvos Respublikos Vyriausybė n u t a r i a:

Iš esmės pritarti Lietuvos Respublikos profesinio mokymo įstatymo Nr. VIII-450 papildymo 13¹ straipsniu įstatymo projekto Nr. XIVP-2651(2) (toliau – Įstatymo projektas) siekiui – Lietuvos Respublikos profesinio mokymo įstatyme reglamentuoti formaliojo profesinio mokymo programų mokomąją kalbą, tačiau pasiūlyti Lietuvos Respublikos Seimui Įstatymo projekto nesvarstyti dėl šių priežasčių:

1. Lietuvos Respublikos Vyriausybė, vadovaudamasi Lietuvos Respublikos teisėkūros pagrindų įstatymo 3 straipsnio 2 dalies 5 punkte įtvirtintu teisėkūros efektyvumo principu, reiškiančiu, kad rengiant teisės akto projektą turi būti įvertinamos visos galimos teisinio reguliavimo alternatyvos ir pasirenkama geriausia iš jų, teisės akte turi būti įtvirtinamos veiksmingiausiai ir ekonomiškiausiai teisinio reguliavimo tikslą leisiančios pasiekti priemonės, ir įgyvendindama Devynioliktosios Lietuvos Respublikos Vyriausybės programos, kuriai pritarta Lietuvos Respublikos Seimo 2024 m. gruodžio 12 d. nutarimu Nr. XV-54 „Dėl Devynioliktosios Lietuvos Respublikos Vyriausybės programos“, 368 punktą („Dėmesys lietuvių kalbos vartosenai šiuolaikiniame pasaulyje įgyja naują aktualumą, todėl skirsime ypač daug dėmesio Lietuvos Respublikos valstybinės kalbos įstatymo reikalavimams įgyvendinti, dėsime visas pastangas ugdyti lietuvių kalbos kultūrą“), vykdys konsultavimąsi su visuomene teisinio reguliavimo pasiūlymams parengti. Lietuvos Respublikos Vyriausybė, atsižvelgusi į konsultavimosi su visuomene rezultatus, Lietuvos Respublikos profesinio mokymo įstatymo pakeitimo projektą, kuriuo bus siūloma reglamentuoti formaliojo profesinio mokymo programų mokomąją kalbą, Lietuvos Respublikos Seimui pateiks svarstyti 2025 m. rudens sesijoje.

2. Siūlomo teisinio reguliavimo priemonių ydingumo:

2.1. Įstatymo projekto 1 straipsnyje dėstomo Profesinio mokymo įstatymo (toliau – keičiamas įstatymas) 13¹ straipsnio 1 dalyje siūloma nustatyti, kad valstybinėse ir savivaldybių profesinio

mokymo įstaigose mokomoji kalba yra lietuvių kalba, tačiau Įstatymo projektas neturėtų suteikti išimčių ir sukurti nevienodas profesinio mokymo sąlygas mokymo kalbos aspektu tarp valstybinių ir savivaldybių profesinio mokymo įstaigų, valstybinių ir savivaldybių švietimo teikėjų, vykdančių formaliojo profesinio mokymo programas, ir kitų profesinio mokymo teikėjų, kurie apibrėžti Profesinio mokymo įstatymo 2 straipsnio 14 dalyje. Visi pirmiau išvardyti profesinio mokymo teikėjai profesinį mokymą vykdo pagal profesinio mokymo programas, skirtas kvalifikacijai įgyti, kurios pagal Profesinio mokymo įstatymo 13 straipsnio 9 dalį yra įregistruotos Studijų, mokymo programų ir kvalifikacijų registre. Pagal Profesinio mokymo įstatymo 36 straipsnio 5 dalį, mokymo lėšos profesiniam mokymui pagal formaliojo profesinio mokymo programas ar jų modulius valstybės finansuojamose profesinio mokymo vietose, kurių skaičius nustatomas Profesinio mokymo įstatymo 18 straipsnio 2 dalyje nustatyta tvarka, valstybiniais, savivaldybių ir nevalstybiniais profesinio mokymo teikėjams apskaičiuojamos ir skiriamos iš Lietuvos Respublikos švietimo, mokslo ir sporto ministerijai patvirtintų valstybės biudžeto asignavimų. Bedarbių ir užimtų asmenų profesinis mokymas finansuojamas Lietuvos Respublikos užimtumo įstatymo nustatyta tvarka (Profesinio mokymo įstatymo 36 straipsnio 8 dalis). Pagal Užimtumo įstatymo 37 straipsnio 4 dalį, bedarbių ar užimtų asmenų profesinis mokymas gali būti finansuojamas *inter alia* valstybės biudžeto, Europos Sąjungos struktūrinių fondų ir Europos prisitaikymo prie globalizacijos padarinių fondo lėšomis. Bedarbių ar užimtų asmenų profesinis mokymas vykdomas profesinio mokymo teikėjo, kurį pasirenka pats bedarbis ar užimtas asmuo, o Užimtumo tarnyba įsipareigoja sumokėti Profesinio mokymo įstatymo nustatyta tvarka bedarbio ar užimto asmens pasirinktam profesinio mokymo teikėjui nurodytą pinigų sumą už įvykdytą profesinį mokymą (Užimtumo įstatymo 37 straipsnis 2 dalis). Atsižvelgiant į tai, kas išdėstyta, ir įvertinant tai, kad privačių profesinio mokymo teikėjų veikla, teikiant profesinio mokymo paslaugas, yra palaikoma valstybės, tiek valstybės ir savivaldybių profesinio mokymo įstaigoms, tiek kitiems profesinio mokymo teikėjams taikomi vienodi reikalavimai formaliajam profesiniam mokymui vykdyti, profesinio mokymo programų mokymo kalba neturėtų būti siejama nei su profesinio mokymo teikėjo finansavimo šaltiniais, nei su jo teisine forma, nei su tuo, ar profesinio mokymo įstaigos savininkas arba dalininkai yra valstybė ar savivaldybė, ar ne. Keičiamo įstatymo 13¹ straipsnio 1 dalies formuluotė suponuoja, kad siūlomas teisinis reguliavimas taikomas profesinio mokymo įstaigai vykdančiai tiek formalųjį, tiek neformalųjį profesinį mokymą. Šiame kontekste atkreiptinas dėmesys į tai, kad neformalusis profesinis mokymas orientuotas į platesnį asmenų ratą, įskaitant ir tuos, kurie gali siekti įgyti tam tikrų įgūdžių tik savišvietos tikslais, neketindami integruotis į darbo rinką, todėl mokymo kalbai, kai mokymas vykdomas pagal neformaliojo profesinio mokymo programas, ribojimas neturėtų būti taikomas.

2.2. Keičiamo įstatymo 13¹ straipsnio 2 dalies 1 punkte siūloma nustatyti, kad mokyti kita kalba galima, kai profesinio mokymo programas moko ar kitoms profesinio mokymo veikloms

vadovauja užsieniečiai mokytojai. Kadangi šios nuostatos įgyvendinimas nėra aprašytas, nėra numatyta, kokios galimos kitos kalbos (trečiųjų šalių ar (ir) Europos Sąjungos oficialiosios kalbos), darytina išvada, kad mokiniai galimai bus mokomi ta kalba, kurią (kurias) moka pats mokytojas. Šiame kontekste atkreiptinas dėmesys į tai, kad profesinio mokymo programų, skirtų kvalifikacijai įgyti, turinys orientuotas į Lietuvos darbo rinkos poreikius ir paslaugas, profesinio mokymo programos ar jų atskiri moduliai nėra siejami su kitomis kalbomis ir (ar) numatomos kompetencijos kvalifikacijai įgyti nėra siejamos su užsienio kalbos mokėjimu.

2.3. Keičiamo įstatymo 13¹ straipsnio 2 dalies 2 punkte siūloma nustatyti išimtį, pagal kurią profesijos galima mokyti ne valstybine kalba, kai „pagal tam tikrą profesinio mokymo programą mokosi užsieniečiai mokiniai“. Tačiau ši išimtis nėra aiškiai apibrėžta ir būtų sunkiai įgyvendinama, nes keičiamame įstatyme nenurodyta, kokiais kriterijais vadovaujantis ar koku būdu būtų parenkamos „tam tikros programos“.

2.4. Keičiamo įstatymo 13¹ straipsnio 2 dalies 3 punkte siūloma nustatyti, kad kitomis kalbomis mokyti galima, jeigu „profesinis mokymas vyksta pagal jungtines su kitų valstybių profesinio mokymo įstaigomis profesinio mokymo programas“. Profesinio mokymo įstatyme nėra numatyta galimybė su kitų valstybių profesinio mokymo įstaigomis įgyvendinti jungtines profesinio mokymo programas.

2.5. Keičiamo įstatymo 13¹ straipsnio 2 dalies 4 punkte numatoma, kad „švietimo, mokslo ir sporto ministro nustatyta tvarka profesinis mokymas gali būti vykdomas dvikalbio ugdymo būdu“. Keičiamame įstatyme vartojama sąvoka „ugdymas“ nedera su Profesinio mokymo įstatyme vartojama sąvoka „mokymas“ ir nėra teisinio aiškumo dėl dvikalbio ugdymo būdo taikymo.

Ministras Pirmininkas

Švietimo, mokslo ir sporto ministras